

Leven

1. AANVULLENDE BEROEPSPENSIOENEN : MATIGERE BELASTING

Generatiepact ; Fiscologue / Fiskoloog nr. 1007, december 2005

Met het « Generatiepact » heeft de regering **maatregelen willen nemen om de beroepsbevolking langer aan het werk te houden.**

Dit is o.m. zo wat de aanvullende pensioenen betreft. Hiervoor werd een gunstiger belastingsstelsel ingevoerd voor de bijkomende pensioenkapitalen afkomstig van de 2e pijler die uitgekeerd worden ten gunste van een loontrekkende werknemer of een zelfstandige die « actief » is gebleven tot de wettelijke pensioenleeftijd.

a. Vrij aanvullend pensioen voor zelfstandigen

Het kapitaal afkomstig van een VAPZ (oud of « nieuw » systeem) wordt volgens een fictieve rente belast. Voor degenen die langer werken, wordt een vermindering voorzien van de **basisberekening** waarop de omzettingcoëfficiënt wordt toegepast (deze coëfficiënten blijven onveranderd : van 1 tot 5 %), naar **80 %** van het werkelijk uitgekeerde bedrag.

Twee voorwaarden worden hieraan gesteld :

1° **het pensioenkapitaal moet ten vroegste op de wettelijke pensioenleeftijd van de begunstigde worden uitgekeerd** (in principe, 65 jaar voor een man en nog steeds 64 jaar voor een vrouw tussen 2006 en 2008) ;

2° **de begunstigde moet ten minste tot die leeftijd effectief actief zijn gebleven.**

Die « effectieve activiteit » hoeft niet noodzakelijk een activiteit van zelfstandige te zijn. Anders gezegd : wanneer een zelfstandige zijn carrière beëindigt als loontrekkende werknemer, kan hij eveneens aanspraak maken op die vermindering van de berekeningsbasis van zijn fictieve rente.

b. Kapitalen 2e pijler voor loontrekkenden en zelfstandigen

• Heffing van 10 %

Het gedeelte van het kapitaal dat door de **patronale bijdragen** of door de onderneming gefinancierd wordt, wordt niet meer tot beloop van 16,5 % belast, maar **tot 10 %** (zoals het gedeelte dat door de persoonlijke bijdragen wordt gefinancierd) als

- **dat kapitaal ten vroegste op de wettelijke pensioenleeftijd van de begunstigde wordt uitgekeerd**

en

- **de begunstigde tot die leeftijd effectief actief is gebleven.**

• Bij voorschotten of inpandgeving van het contract tegen de huidige voorwaarden

(verwerving, bouw, renovatie van de enige woning die in België gesitueerd is en enkel dient voor het persoonlijk gebruik van degene die ontleent en van zijn familieleden), wordt de berekeningsbasis van de **fictieve rente** die toegepast wordt op de eerste schijf van maximum 50.000 € (te indexeren: 63.920 in 2006) ook beperkt tot 80 % van de beschouwde kapitaalschijf.

Anders gezegd, wordt deze schijf van 50.000 € (te indexeren) beperkt tot 40.000 € (te indexeren) als het kapitaal ten vroegste uitgekeerd wordt op de wettelijke pensioenleeftijd van de begunstigde die minstens tot die leeftijd effectief actief is gebleven.

Het overschot wordt tegen 10 % belast.

- **Wat moet onder « effectief actief » worden verstaan?**

Iemand kan net vóór zijn pensioen ontslagen worden en een werkloosheidsuitkering genieten. Wettelijk gezien moet deze persoon actief een andere job zoeken. Is hij dan « effectief actief » in de zin van de nieuwe bepaling? Jawel, volgens de minister van financiën voor wie de maatregel precies bedoeld is om de mensen niet aan te zetten met brugpensioen te gaan. ...

Er wordt ook niet gezegd dat men voltijds actief moet blijven.

Hoe staat het dan met b.v. sportlui, militairen die nooit actief blijven tot de leeftijd van 65 jaar ?

Voor deze categorieën moet rekening worden gehouden met hun specifieke wettelijke pensioenleeftijd, b.v. 35 jaar voor de beroepssportlui.

c. Van kracht wording

Deze verschillende maatregelen zijn van toepassing op de kapitalen die uitgekeerd worden vanaf **1 januari 2006**. Dit geldt ook voor degenen die de overgangsmaatregelen van de wet Vandenbroucke genieten tot 31 december 2009.

2. AFTREK VOOR ENIGE WONING : REPARATIEWETGEVING

Fiscologue / Fiscoloog nr. 1005, december 2005 ; De Tijd, 16 november 2005 ; Cash, 8 december 2005

Via een « alles en nog wat » eindejaarswet werden reeds wijzigingen aangebracht in de aftrek voor enige woning, een wetgeving die nog geen jaar bestond !

a. Het specifieke karakter komt weer in aanmerking

De oorspronkelijke tekst voorzag dat de lening gewoon moest dienen om de enige eigen woning te « verwerven of te behouden ». Voor de minister moest dit in zeer ruime zin geïnterpreteerd worden : het volstond dat de lening werd aangegaan om de woning in zijn bezit te houden. Zij moest niet « specifiek » worden aangegaan om die enige en eigen woning te verwerven of te behouden. De lening mocht ook dienen om andere goederen te verwerven (een wagen, aandelen...) op voorwaarde dat kon worden bewezen dat door de lening vermeden werd dat de woning zou moeten verkocht worden. Het bestuur heeft deze interpretatie nooit goedgekeurd. Vandaar de rechtzetting : om in aanmerking te komen voor de toepassing van die fiscale aftrek wordt nu wel **degelijk gepreciseerd dat de lening specifiek moet dienen om de desbetreffende woning te verwerven of te behouden.**

En de wet preciseert daarbij nog **wat onder « specifiek » moet worden verstaan :**

- de aankoop van een onroerend goed of
- de bouw van een onroerend goed of
- de volledige of gedeeltelijke renovatie van een onroerend goed (die renovatiewerken zijn onderworpen aan de BTW van 6 %) of
- de betaling van de erfenisrechten op de woning, met uitsluiting van de verwijlinteressen die verschuldigd zijn bij laattijdige betaling.

b. Enige woning

De fiscale aftrek wordt slechts toegestaan als de lening dient om de « enige » woning van de belastingplichtige te verwerven of te behouden. Het « enige » karakter van de woning moet vastgesteld worden op 31 december van het jaar waarin de leningsovereenkomst gesloten is. Dit was een strenge voorwaarde wanneer de belastingplichtige maar één enkele woning bezat en ze wenste te vervangen door een andere (te verwerven of te bouwen). De te vervangen woning moest dus vóór het einde van het jaar waarin de lening aangegaan werd verkocht zijn. Wat tot overhaaste verkoop kon leiden. De wet heeft deze voorwaarde nu versoepeld en verleent een bijkomende termijn van een jaar om de verkoop te verrichten.

Inderdaad, om het enige karakter te beoordelen zal **geen rekening worden gehouden met een andere woning waarvan beschouwd wordt dat ze op de vastgoedmarkt te koop staat op 31 december van het jaar waarin de lening gesloten wordt en die ten laatste werkelijk verkocht is op 31 december van het jaar dat op dat van de sluiting van de lening volgt.** Maar als de verkoop op dat moment nog niet gerealiseerd is, wordt de fiscale aftrek vanaf dat jaar niet meer toegestaan. In dat geval zal de belastingplichtige slechts eenmaal van de aftrek hebben kunnen genieten (voor het jaar waarin de lening gesloten werd). Daarna kan hij de aftrek niet meer genieten en wordt de toegestane aftrek voor dat ene jaar niet meer herzien.

c. Eigen woning

Om die fiscale aftrek te genieten moet de woning waarvoor de lening werd aangegaan de enige woning van de belastingplichtige zijn, deze die hij zelf betreft. Wanneer moet dat “eigen” karakter beoordeeld worden? De wet was hierover onduidelijk.

Vandaar de invoering van een regel waarbij de belastingplichtige die woning in principe zelf moet betrekken op **31 december van het jaar waarin de leningsovereenkomst gesloten wordt.**

Dit evenwel onder voorbehoud van twee uitzonderingen: er wordt geen rekening gehouden met het feit dat de belastingplichtige de woning niet persoonlijk betreft omwille van

- **wettelijke of contractuele belemmeringen** waardoor de belastingplichtige de woning op die datum niet zelf kan betrekken. Er moet b.v. een huurovereenkomst nageleefd worden ;
- **de bouw- of renovatiewerken nog aan de gang zijn** zodat de belastingplichtige de woning op diezelfde datum nog niet effectief kan betrekken.

Maar er staat een limiet op deze uitzonderingen: de belastingplichtige moet zijn woning hoe dan ook ten laatste op **31 december van het 2e jaar dat volgt op de datum waarop de lening wordt aangegaan betrekken.** Is dat niet zo, dan wordt de aftrek vanaf datzelfde jaar niet meer toegekend.

Er is dus een discrepantie tussen de beoordeling van het « enige » karakter en die van het « eigen » karakter. Wat zeker tot praktische problemen zal leiden.

d. Gehandicapte kinderen

Bevestiging van een antwoord op een parlementaire vraag : het basisbedrag van die fiscale aftrek kan verhoogd worden wanneer de belastingplichtige minstens 3 kinderen ten laste heeft. In dat kader **telt een gehandicapt kind voor twee.**

e. Overgangsstelsel

De wet herzielt vanaf 2005 het overgangsstelsel dat van toepassing is op een belastingplichtige die een oude lening heeft en die een nieuwe lening aangaat (maar geen herfinancieringslening). **Voortaan kan hij het fiscale stelsel kiezen.**

Indien hij voor de nieuwe lening opteert voor de aftrek voor enige woning, verliest hij de fiscale voordelen van de oude lening. En die, niet gemakkelijke, keuze zal onherroepelijk zijn.

3. INDIVIDUELE PENSIOENTOEZEGGING : NIEUW AANGIFTEFORMULIER

Circulaire WAP nr.4 van 15 november 2005,

www.cbfa.be/ *Aanvullende pensioenen / Werknemers / Circulaires*

De wet Vandenbroucke verplicht elke werkgever jaarlijks de individuele pensioentoezeggingen mee te delen die tijdens het afgelopen jaar ten gunste van zijn loontrekkende werknemers worden toegekend. **Een dergelijke mededeling moet dus niet gebeuren indien in de loop van dat jaar geen enkele individuele toezegging werd toegestaan.**

In een circulaire van de CBFA (Circulaire WAP – nr.4) wordt de wijze gepreciseerd waarop de vereiste gegevens moeten worden verstrekt en dit tegen 31 maart van het jaar dat op het betrokken kalenderjaar volgt.

Daartoe heeft de controleinstelling een **nieuw formulier** uitgewerkt (dat bij deze circulaire werd gevoegd) en dat haar uitsluitend per post moet worden toegezonden.

Marktinformatie

1. MASSALE INVESTERING IN LEVENSVZERKERINGEN ...

De Tijd van 21 december 2005

Eind vorig jaar zijn de investeringen in levensverzekeringen fors toegenomen, de beleggers anticiperen blijkbaar op de nieuwe belasting van 1,1 procent die ze vanaf januari 2006 volgend jaar moeten betalen op de premies van hun levensverzekeringen. De reclamecampagnes waren hierop trouwens gericht en ze hebben hun doel niet gemist. De stijging van deze nieuwe productie treft zowel de levensverzekeringen van Tak 21 (met gewaarborgde rentevoet) als die van tak 23 die aan investeringsfondsen gebonden zijn.

De invoering van deze nieuwe jaarlijkse taks gekoppeld aan de belasting van sommige obligatiefondsen heeft voor een ware explosie gezorgd. Zo hebben tal van cliënten besloten hun delen in die fondsen te verkopen (de obligatiefondsen vertegenwoordigen nu zo'n 50 miljard euro), om ze in levensverzekeringen te herinvesteren.

2. HELPER VAN EEN ZELFSTANDIGE WERKNEMER

Arbeidsrechtbank te Luik, 21 december 2004, RRD 205

De helper van een zelfstandige werknemer is degene die hem bijstaat of zijn functie waarneemt zonder onder een arbeidsovereenkomst aangeworven te zijn.

In die hoedanigheid is de helper ook onderworpen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Onder « bijstaan » moet « helpen bij », « deelnemen aan » de activiteit worden verstaan.

Onder « waarnemen » moet « in de functie vervangen » worden verstaan. De helper van een zelfstandige mag deze laatste dus niet enkel bijstaan, maar ook vervangen. Het kan evenwel gebeuren dat iemand geen helper van iemand anders kan zijn omdat die andere bepaalde daden stelt die alleen hij, omwille van de reglementering van zijn beroep, mag verrichten, zoals b.v. in het beroep van verzekeringsmakelaar.

3. VERGISSING BIJ EEN DADING

L'Assurance au présent / Verzekeringsnieuws, nr. 36, oktober 2005

Een rekenfout die bij een dading wordt gemaakt, moet verbeterd worden. Dat is zo voorzien in het Burgerlijk Wetboek. Maar wat is dat precies een "rekenfout" ?

Een werknemster ontvangt in het kader van haar ontslag een vergoeding gelijk aan 9 maanden loon, in casu 2.318.862 BEF. Maar enkele maanden later wordt zij door haar vroegere werkgever gedagvaard om hem 177.252 BEF terug te storten wegens een rekenfout in de opzeggingsvergoeding door een vergissing tussen de werkgevers- en de werknemersbijdragen in de groepsverzekering.

De vordering wordt zowel in eerste aanleg als in beroep afgewezen.

Voor het Hof van beroep te Gent is **een rekenfout bij een dading een fout in de rekenkundige bewerkingen die de partijen samen verricht hebben** of waartoe ze een derde lieten overgaan om een dading voor te bereiden of om de onder elkaar overeengekomen gronden van de dading in cijfers om te zetten.

Een eenzijdige vergissing die één van de partijen beging in haar berekeningen kan daarentegen niet als een rekenfout worden beschouwd in de zin van het Burgerlijk Wetboek. In dit geval vermeldde de

dadingsovereenkomst enkel het totale bedrag van de opzeggingsvergoeding. In het contract stond geen enkele berekening en werd er ook niet verwezen naar één of andere berekeningswijze. De werknemster heeft zich dus niet akkoord verklaard met het bedrag dat in de dadingsovereenkomst voorgesteld was.

De werkgever moet de gevolgen van zijn vergissing dragen.

4. DISTRIBUTIE : DE KWALIFICATIE VAN DE SUBAGENTEN

L'Assurance au présent / Verzekeringsnieuws, mei 2005 ; Vrederechter van Merelbeke, 27 april 2004, TGR, 2004, p. 317

Iemand sluit met een verzekeringsagent een **overeenkomst tot aanwijzing als subagent** Deze laatste moet levensverzekeringsproducten verkopen van de Takken 21 & 23.

Hij zal hiervoor van de agent commissielonen ontvangen.

Op een bepaald ogenblik wil de agent evenwel een deel van de uitgekeerde commissielonen recupereren omdat een cliënt een einde aan zijn contract had gesteld. De subagent weigerde wat dan ook terug te betalen. De zaak kwam voor de vrederechter.

Voor de rechter moest de wet **Cauwenberghs van toepassing zijn op de overeenkomst van subagent die door de partijen ondertekend was. De verkoper van de producten moest dus aan de voorwaarden van deze wet voldoen**, wat niet het geval was.

Bijgevolg kon deze subagent in geen geval optreden en handelen als verzekeringstussenpersoon. De overeenkomst die onder partijen gesloten was, was hierdoor nietig, want in tegenstelling met de wet.

Wanneer een overeenkomst aldus nietig is, moet in principe het herstel in de oorspronkelijke toestand bevolen worden, wat hier zou moeten leiden tot teruggaven van de commissielonen die door de subagent ontvangen werden. Er zijn evenwel uitzonderingen op dat principe: zo kan een partij niet de uitvoering van een verbintenis vorderen als deze partij wist dat de verbintenis een ongeoorloofd voorwerp had en één van de partijen bedrieglijk gehandeld heeft.

Nu kende de ervaren en erkende tussenpersoon, met name de agent, de wet of diende hij toch te weten dat de overeenkomst strijdig was met de wet. Diezelfde kennis werd niet verwacht van de subagent, een pas afgestudeerde jongeman, niveau A2 Handel, zonder enige ervaring.